

แนวปฏิบัติการประกันคุณภาพหลักสูตร ตามเกณฑ์ AUA QA

ภายใต้ระบบ CUPT QA

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

แนวคิดของ CUPT QA ฉบับปีการศึกษา 2558

แนวคิดของ CUPT QA ฉบับปีการศึกษา 2558 ยังคงแนวคิดระบบประกันคุณภาพการศึกษาคูปท QA ของฉบับปีการศึกษา 2557 ที่สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่เตรียมนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีความรู้ทักษะและความสามารถในการเรียนรู้ (Core Transferable Competence) ที่บัณฑิตจำเป็นต้องมีเพื่อประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตภายหลังการศึกษา [2] คุณภาพในการศึกษาระดับอุดมศึกษามีหลายนิยาม นิยามหนึ่งที่ถูกกล่าวถึงบ่อยคือความตรงต่อเจตนาธรรม (Fitness for Purpose) [3, 4] ในความหมายนี้คุณภาพที่ดีหมายถึงผลิตภัณท์และบริการตรงกับความต้องการของลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งรวมไปถึงนักศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา (ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา) ดังนั้นคุณภาพของอุดมศึกษารวมถึงคุณภาพบัณฑิตจึงขึ้นกับบริบทของสถาบันการศึกษานั้น

การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษามั่นใจว่าตนเองจะได้รับความรู้และการพัฒนาทักษะที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพภายหลังจบการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิตมั่นใจว่าบัณฑิตที่รับเข้ามาสามารถปฏิบัติงานได้เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ และสามารถพัฒนาตัวเองได้รวมทั้งสังคมเกิดความพึงพอใจและความมั่นใจว่าหลักสูตรจะผลิตคนที่มีคุณภาพต่อสังคม การจะทำให้เกิดการประกันคุณภาพนั้น มีปัจจัยเกี่ยวข้องหลายปัจจัยตั้งแต่ ผู้ออกแบบหลักสูตรต้องรู้ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตทั้งในปัจจุบันและในอนาคต คุณภาพของนักศึกษา การจัดการเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นการประเมินปัจจัยเหล่านี้และประเมินผลผลิตที่ได้จากกระบวนการ รูปแบบการประกันคุณภาพทั่วไปจึงนิยมที่จะประเมินใน 3 มิติหลัก (Dimension) คือมิติปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต

ในมิติปัจจัยนำเข้า ตัวอย่างตัวชี้วัดคุณภาพได้แก่ คุณภาพของบุคลากรทางวิชาการ และคุณภาพของนักเรียน อัตราส่วนนักศึกษาต่ออาจารย์ ระบบและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ต่างๆ ในมิติกระบวนการ คุณภาพประเมินจากหลักสูตร ขนาดห้องเรียน ชั่วโมงที่สอน คุณภาพของการสอน บรรยากาศการวิจัยและการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ หลักสูตร การประเมินผลการเรียนรู้และการป้อนกลับผลประเมินเพื่อทำการปรับปรุง เป็นต้น ในมิติผลผลิต ตัวอย่างของตัวชี้วัดที่ดูประเมินได้แก่ ความสามารถของบัณฑิต อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา อัตราการจ้างงาน ผลการวิจัย/บริการวิชาการ เป็นต้น

อย่างไรก็ดีการประกันคุณภาพในรูปแบบนี้อาจจะไม่เพียงพอต่อสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแข่งขันรุนแรง สิ่งที่ทำให้อุดมศึกษาในปัจจุบันมีหลายประการ ได้แก่การเคลื่อนย้ายของแรงงานทั่วโลกทำให้บัณฑิตต้องมีความสามารถสูงขึ้น ความต้องการและความคาดหวังจากสถาบันอุดมศึกษาทั้งจากผู้ประกอบการ ผู้ปกครอง สังคม และนักศึกษาสูงขึ้น ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการหลากหลายและจำเพาะเจาะจงมากขึ้น มีสถาบันการศึกษาและหลักสูตรเกิดขึ้นจำนวนมาก การผลิตบัณฑิตในบางสาขามีจำนวนมากเกินความต้องการของตลาดในขณะที่ขาดแคลนในบางสาขา โดยเฉพาะสาขาด้านเทคโนโลยีเฉพาะที่มีความยาก ปัญหาบัณฑิตไม่สามารถประยุกต์ความรู้ในงานจริง ไม่สามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่รวดเร็วหรือการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ขาดความรู้ในบริบทรอบตัวและขาดทักษะทางภาษาทำให้ไม่สามารถแข่งขัน ไม่สามารถสื่อสาร นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต

บัณฑิตจึงต้องมีทักษะที่เหมาะสม [5] อีกทั้งต้นทุนของอุดมศึกษาที่สูงขึ้นแต่งบประมาณจากรัฐลดลง ทั้งหมดนี้เป็นปัญหาที่สถาบันการศึกษาจะต้องเผชิญและปรับตัวเป็นอย่างมากเพื่อให้มั่นใจว่าบัณฑิตมี Competence เหมาะกับภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษาจึงต้องพิจารณาปัจจัยภายนอกต่างๆ มากขึ้น และมีความซับซ้อนมากขึ้น

จากความท้าทายดังกล่าวส่งผลให้เริ่มมีการนำหลักการการบริหารที่เป็นเลิศมาใช้สร้างความสามารถในการแข่งขันในสถาบันอุดมศึกษา เริ่มมีการพัฒนาเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Educational Criteria for Performance Excellence :EdPEX) ในประเทศสหรัฐอเมริกาและนำมาใช้ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเริ่มแปลเกณฑ์ดังกล่าวในปีพ.ศ. 2552 และริเริ่มโครงการนำร่องตั้งแต่ปีพ.ศ. 2553 จนถึงปัจจุบันยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดของ EdPEX

เกณฑ์ EdPEX [6] แบ่งเป็น 7 หมวดสำคัญได้แก่ หมวดการนำองค์กร หมวดการวางแผนเชิงกลยุทธ์ หมวดการมุ่งเน้นลูกค้า หมวดการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ หมวดการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน หมวดการมุ่งเน้นการปฏิบัติการ และหมวดผลลัพธ์ทั้ง 7 หมวดมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน การบริหารเพื่อความเป็นเลิศจึงต้องพิจารณาดำเนินงานเชื่อมโยงแต่ละหมวดอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้มาซึ่งความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา ลักษณะที่เป็นเกณฑ์ซึ่งให้เพียงแนวทาง (Guideline) ดำเนินการอย่างเป็นระบบที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ตามที่สถาบันการศึกษากำหนดของ EdPEXจึงเหมาะกับการที่สถาบันการศึกษามีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันอันเนื่องมาจาก “สถาบันการศึกษามีการดำเนินกิจการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหาร และการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ” [1] เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของบัณฑิตผู้ใช้บัณฑิต สังคมและประเทศที่ต่างกัน เพื่อช่วยให้สถาบันการศึกษาเกิดการพัฒนาได้สอดคล้องกับบริบทของตนเอง

เป็นที่ทราบกันดีว่าการบริหารงานขององค์กรหนึ่ง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืนต้องใช้เวลาในการดำเนินการ [7] การบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาภายใต้กรอบ EdPEX ก็เช่นเดียวกันไม่สามารถดำเนินการให้ได้ถึงระดับที่น่าพอใจภายในระยะเวลาอันสั้น [8] แต่การตรวจประเมินเพื่อการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษายังต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ดังนั้นเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถเดินหน้าพัฒนาไปในแนวทางที่ประสงค์ได้โดยมีภาระที่สมเหตุสมผลและไม่ขัดกับข้อจำกัดด้านกฎหมาย คณะทำงานฯ จึงพิจารณาและเห็นด้วยกับแนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรที่เป็นการดำเนินการหลักในการผลิตบัณฑิต และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับคณะและระดับสถาบันเพื่อการบริหารงานให้เกิดการผลิตผลงานที่มีคุณภาพตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา

ระดับหลักสูตร

เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคทุกหลักสูตรต้องกำกับดูแลให้มีการดำเนินการตามองค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน ซึ่งเป็นไปตามประกาศเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาทุกปีตลอดจนนำเสนอต่อสาธารณชนในระยะเวลาที่เหมาะสม โดยยังคงการใช้เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรโดยใช้เกณฑ์ ASEAN University Network – Quality Assurance (AUN-QA) ซึ่งเป็นเกณฑ์ระดับสากลที่สามารถประยุกต์ได้กับทุกสาขาวิชา มีสาระสำคัญเน้นการพัฒนาไปสู่ Expected Learning Outcome (ELO) สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีที่ส่งผลให้คนมีวิถีการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนไป เพื่อให้มั่นใจว่าหลักสูตรผลิตบัณฑิตที่มี Competence เหมาะสมกับภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ซึ่งเป็นการตอบโจทยคุณภาพการศึกษาโดยตรง โดยระบบ CUPT QA ฉบับปีการศึกษา 2558 นั้นจะใช้เกณฑ์ภาษาอังกฤษของ AUN-QA Version 3.0 [11] โดยหลักสูตรสามารถเลือกเขียน SAR เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษตามความต้องการและบริบทของหลักสูตร

ในการประเมินตามเกณฑ์ AUN-QA ระดับหลักสูตร มีการประเมิน 7 ระดับ โดยระดับสูงสุดคือ World Class ในระดับที่ 7 ซึ่งถึงแม้การไปสู่ระดับ World Class จะเป็นเรื่องยาก แต่โดยหลักการของการประกันคุณภาพนั้นการตั้งเป้าหมายไว้สูงสะท้อนถึงปรัชญาที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้เกณฑ์ (Criteria) ของ AUN-QA มีลักษณะเป็นแนวทาง (Guideline) สำหรับการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุ ELO แม้ภาวะการณ์จะเปลี่ยนไปหากมีการปรับปรุงเพื่อความทันสมัยเกณฑ์จะถูกเปลี่ยนน้อยมากเป็นการส่งเสริมให้สามารถพัฒนาหลักสูตรได้อย่างต่อเนื่อง และด้วยฐานคิดเชิงระบบนี้เองเกณฑ์ AUN-QA ระดับหลักสูตร สามารถบูรณาการกับการดำเนินการภายใต้กรอบ EdPEX ได้อย่างลงตัวดังรูปที่ 1-1 ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของกระบวนการบริหารการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นลำดับขั้นดังรูปที่ 1-2 จากระดับสถาบัน ระดับคณะ สู่อัตระดับหลักสูตร และเป็นไปตามมาตรา 48 ของพรบ.การศึกษาแห่งชาติที่ระบุว่า “...การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง...และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” [1]

แนวทางการประกันคุณภาพสำหรับระดับหลักสูตร

การประกันคุณภาพระดับหลักสูตร ประกอบไปด้วย 2 องค์ประกอบดังนี้

1) **องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน**ของการประกันคุณภาพระดับหลักสูตร เป็นการดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตรตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติที่สถาบันจะดำเนินการด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เพื่อให้มั่นใจว่าได้ดำเนินการตามการประกันคุณภาพขั้นต่ำ และจะนำข้อมูลจากการประกันคุณภาพหลักสูตรนี้มาเสนอในเว็บของตนเอง เป็นการเผยแพร่สาธารณะ เพื่อให้สังคมมีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูลการประกันคุณภาพหลักสูตรของคณะ/สถาบัน รวมทั้ง สมศ. และสกอ. สามารถสอบถามข้อมูลได้ตลอดเวลา

เมื่อมีประเด็นที่ต้องพิจารณา โดยการประเมินการดำเนินการตามองค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐานจะดำเนินการเป็นประจำทุกปีและนำผลการประเมินไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินระดับคณะ/สถาบัน

2) องค์ประกอบที่ 2 การดำเนินการประกันคุณภาพระดับหลักสูตรเพื่อการพัฒนา จะดำเนินการด้วยการใช้เกณฑ์การประกันคุณภาพหลักสูตรตามแนวทางของ AUN-QA ระดับหลักสูตร [11] หรือเกณฑ์การประกันคุณภาพหลักสูตรขององค์กรระดับสากลที่เป็นที่ยอมรับระดับชาติหรือนานาชาติเช่นเกณฑ์ของสภาวิชาชีพ, ABET, AACSB เป็นต้น โดยให้ดำเนินการประเมินองค์ประกอบเพื่อการพัฒนาตามรอบของระบบสากลที่ได้เลือกใช้ และดำเนินการตามเกณฑ์ที่เลือกใช้อย่างต่อเนื่อง เช่น AUN-QA มีรอบประเมิน 5 ปีตั้งนั้นหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ AUN-QA จะถูกประเมินตามรูปแบบ AUN-QA อย่างน้อย 1 ครั้งในรอบ 5 ปีและดำเนินการตามที่เกณฑ์กำหนดอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทั้งนี้การประเมิน AUN-QA อย่างน้อย 1 ครั้งใน 5 ปีนั้นไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับวงจรของการปรับหลักสูตร

การประกันคุณภาพหลักสูตรตามแนวทางของ AUN-QA ระดับหลักสูตร จะดำเนินการโดยขอความช่วยเหลือสนับสนุนคู่มือ AUN-QA ระดับหลักสูตร จากสำนักงานเลขานุการของ AUN การเลือกดำเนินงานตามแนว AUN-QA ระดับหลักสูตรหรือเกณฑ์สากลอื่นๆ ในองค์ประกอบเพื่อพัฒนานี้เป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของหลักสูตรให้สามารถได้รับการรับรองในระดับสากลตามมาตรฐานของ AUN-QA หรือเกณฑ์สากลอื่นๆ รองรับการเปิดเสรีของ ASEAN 2015 และในระดับโลก อีกทั้งเป็นการสนับสนุนให้เกิด Mobility ในภาคการศึกษา

โดยการดำเนินการการประกันคุณภาพหลักสูตรตามแนวทางของ AUN-QA ระดับหลักสูตรนี้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ สมศ. และ สกอ. ที่ต้องการผลักดันให้หลักสูตรการศึกษาของภาษาไทยมีพัฒนาการมาตรฐานคุณภาพในระดับสากล ซึ่งจะสร้างความสามารถในการแข่งขันของภาคการศึกษาไทยในตลาดโลก

องค์ประกอบและเกณฑ์การประกันคุณภาพระดับหลักสูตร CUPT QA

องค์ประกอบ การประกันคุณภาพหลักสูตร	ตัวบ่งชี้/เกณฑ์
1. การกำกับมาตรฐาน	1.1 การบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. การพัฒนาคุณภาพหลักสูตรตาม เกณฑ์ AUN-QA ระดับหลักสูตร [11]	AUN.1 Expected Learning Outcomes AUN.2 Program Specification AUN.3 Programme Structure and Content AUN.4 Teaching and Learning Approach AUN.5 Student Assessment AUN.6 Academic Staff Quality AUN.7 Support Staff Quality AUN.8 Student Quality and Support AUN.9 Facilities and Infrastructure AUN.10 Quality Enhancement AUN.11 Output

องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน

ทุกหลักสูตรของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ประเมินตามเกณฑ์ของ สกอ. จำนวน 3 ข้อ เช่นเดียวกับปีการศึกษา 2557

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	หมายเหตุ
1. จำนวนอาจารย์ ประจำหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า 5 คนและเป็น อาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตร ไม่ได้และประจำ หลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัด การศึกษาตามหลักสูตรนั้น	บันทึกข้อความที่ ศธ0506(2)/ว 569 ลงวันที่ 18 เม.ย. 2549 กำหนดว่า <ul style="list-style-type: none"> • อาจารย์ประจำสามารถเป็นอาจารย์ประจำ หลักสูตรพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) ได้ อีก 1 หลักสูตร โดยต้องเป็นหลักสูตรที่ ตรงหรือ สัมพันธ์กับหลักสูตรที่ได้ประจำอยู่แล้ว • อาจารย์ประจำหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษา สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรในระดับ

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	หมายเหตุ
		<p>ปริญญาเอก หรือ ปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกันได้อีก 1 หลักสูตร</p> <p>บันทึกข้อความที่ ศธ0506(4)/ว254 ลงวันที่ 11 มี.ค.2557 กำหนดว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> • กรณีหลักสูตรปริญญาตรีที่มีแขนงวิชา/กลุ่มวิชาซีพีกำหนดให้ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน ให้ครบทุกแขนงวิชา/กลุ่มวิชาของหลักสูตร โดยมีคณบดีครอบคลุมแขนงวิชา/กลุ่มวิชาที่เปิดสอน
2. คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร	คณบดีระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน อย่างน้อย 2 คน	
11. การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด	<p>ต้องไม่เกิน 5 ปี (จะต้องปรับปรุงให้เสร็จและอนุมัติ/ให้ความเห็นชอบโดยสภามหาวิทยาลัย/สถาบันเพื่อให้หลักสูตรใช้งานในปีที่ 6)</p> <p>หมายเหตุ สำหรับหลักสูตร 5 ปี ประกาศใช้ในปีที่ 7 หรือหลักสูตร 6 ปี ประกาศใช้ในปีที่ 8)</p>	29
รวม	เกณฑ์ 3 ข้อ	

องค์ประกอบที่ 2 AUN QA

เกณฑ์การประเมิน 7 ระดับของ AUN QA [11]

Rating	Description
1	<p>Absolutely Inadequate</p> <p>The QA practice to fulfil the criterion is not implemented. There are no plans, documents, evidences or results available. Immediate improvement must be made.</p>
2	<p>Inadequate and Improvement is Necessary</p> <p>The QA practice to fulfil the criterion is still at planning stage or is inadequate where improvement is necessary. There is little document or evidence available. Performance of the QA practice shows little or poor results.</p>
3	<p>Inadequate but Minor Improvement Will Make It Adequate</p> <p>The QA practice to fulfil the criterion is defined and implemented but minor improvement is needed to fully meet them. Documents are available but no clear evidence to support that they have been fully used. Performance of the QA practice shows inconsistent or some results.</p>
4	<p>Adequate as Expected</p> <p>The QA practice to fulfil the criterion is adequate and evidences support that it has been fully implemented. Performance of the QA practice shows consistent results as expected.</p>
5	<p>Better Than Adequate</p> <p>The QA practice to fulfil the criterion is better than adequate. Evidences support that it has been efficiently implemented. Performance of the QA practice shows good results and positive improvement trend.</p>
6	<p>Example of Best Practices</p> <p>The QA practice to fulfil the criterion is considered to be example of best practices in the field. Evidences support that it has been effectively implemented. Performance of QA practice shows very good results and positive improvement trend.</p>
7	<p>Excellent (Example of World-class or Leading Practices)</p> <p>The QA practice to fulfil the criterion is considered to be excellent or example of world-class practices in the field. Evidences support that it has been innovatively implemented. Performance of the QA practice shows excellent results and outstanding improvement trends.</p>

แนวทางการประเมินระดับคะแนน

“ความหมาย” ของระดับคะแนน 1-4 ข้างต้น เป็นการแสดงถึงระดับคุณภาพของ การดำเนินการ (QA Practice) ตามเกณฑ์ หรือสถานะการดำเนินการในหลักสูตร ว่าได้ดำเนินการถึงในระดับใด ตั้งแต่ ระดับ ไม่เพียงพออย่างยิ่ง (ระดับ 1) หรือ ยังไม่ได้ดำเนินการตามที่เกณฑ์กำหนด ไม่มีแผนงานไม่มีหลักฐานว่าได้ ดำเนินการตามเกณฑ์ จนถึง เพียงพอตามความคาดหวัง (ระดับ 4) หรือมีหลักฐานว่าได้ดำเนินการตาม เกณฑ์อย่างเป็นระบบ และมีแนวโน้มผลการดำเนินการที่สม่ำเสมอตามคาดหวัง

ทั้งนี้ในการประเมินจะเป็นการตรวจหาหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงระดับการดำเนินการต่างๆ โดยจะ ไม่ใช่การตรวจเอกสารทุกชั้นที่เกี่ยวข้อง แต่เป็นการสุ่มตรวจเอกสารสำคัญและสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ เกี่ยวข้องเพื่อยืนยันการดำเนินการตามเกณฑ์

ส่วนระดับ 5-7 เป็นการบ่งชี้ถึงการดำเนินการที่เหนือกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีหลักฐานแสดงให้เห็น ว่าได้ดำเนินการตามเกณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ มีผลลัพธ์การดำเนินการที่ดีและมีแนวโน้มผลการดำเนินการใน เชิงบวก (ระดับ 5) จนได้รับการยอมรับจากผู้อื่นว่าเป็นตัวอย่างของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (ระดับ 6) หรือเป็น แนวปฏิบัติชั้นนำหรือดีเยี่ยม มีการดำเนินการตามเกณฑ์อย่างมีนวัตกรรม มีผลลัพธ์ที่โดดเด่นในระดับโลก (ระดับ 7) ทั้งนี้สามารถใช้ระดับคะแนน ในการประเมินกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ดำเนินการเพื่อปรับปรุงคุณภาพของ หลักสูตร หรือ ในการประเมินสิ่งที่ดำเนินการเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ (Quality and Improvement Activities)

สรุปเกณฑ์การประกันคุณภาพระดับหลักสูตร AUN QA

โดย ดร.สุชาสินี บุญญาพิทักษ์

เกณฑ์ AUN QA	เกณฑ์ย่อย	วิเคราะห์เกณฑ์
1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning outcomes)	1.1 กระบวนการสร้าง ELOS (กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง)ไว้ชัดเจนสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย (AUN QA 1.1)	<ul style="list-style-type: none"> - สะท้อนวิสัยทัศน์และพันธกิจของสาขาวิชา คณะมหาวิทยาลัย - ELOS เหมาะสม คือสามารถวัดได้ ประเมินได้ - การนำ ELOS สู่การปฏิบัติ การสื่อสารไปยัง stakeholder ได้เข้าใจ ภาพชัด
	1.2ความเหมาะสมครอบคลุม ผลการเรียนรู้ลักษณะทั่วไป (Generic Learning Outcome) และลักษณะเฉพาะ (Specific Learning Outcome) (AUN QA 1.2)	<ul style="list-style-type: none"> - ELOS สมดุลระหว่างลักษณะทั่วไป (Generic) และลักษณะเฉพาะ (Specific) สัดส่วนเหมาะสมตามจุดยืนของหลักสูตร -ที่มาของการกำหนด ELOS เช่น สภาวิชาชีพ
	1.3ELOS (ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง)ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของstakeholder (AUN QA 1.3)	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุกลุ่ม stakeholder อย่างชัดเจน พร้อม requirement - วิธีการได้ requirement - up date ตาม requirement

เกณฑ์ AUN QA	เกณฑ์ย่อย	วิเคราะห์เกณฑ์
2. รายละเอียดของหลักสูตร (Programme Specification)	2.1 รายละเอียดของหลักสูตรครบถ้วนและทันสมัย (AUN QA 2.1)	- แสดงความทันสมัย สะท้อนการปรับปรุงรายละเอียดหลักสูตร ล่าสุดผ่านสื่อต่างๆ เช่น คู่มือนิสิต web site ,มคอ 2
	2.2 รายละเอียดรายวิชาครอบคลุม ครบถ้วนและทันสมัย (AUN QA2.2)	-รายละเอียดรายวิชาใน มคอ 3 ,มคอ 4 แสดงความ ทันสมัย ระบบปรับปรุงต่อเนื่อง
	2.3การเผยแพร่รายละเอียดของหลักสูตรและรายวิชา และการเข้าถึงกลุ่ม stakeholder (AUN QA2.3)	ช่องทางการเผยแพร่ สื่อสารไปยังกลุ่ม stakeholder
3. โครงสร้างและเนื้อหาสาระของ หลักสูตร (Programme Structure and Content)	3.1 การออกแบบหลักสูตรตอบสนอง สอดคล้องกับผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง (AUN QA 3.1)	แสดง มคอ 2
	3.2 รายวิชาที่สนับสนุน ELOS ของหลักสูตร (AUN QA 3.2)	แสดง curriculum mapping
	3.3 ความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร มีลำดับ สมเหตุผล บูรณาการและทันสมัย (AUN QA 3.3)	โครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่นตามความต้องการ เป็นระบบ
4. การจัดการเรียนและ การสอน (Teaching and Learning Approach)	4.1 การสื่อสาร แนวคิด ปรัชญาหลักสูตร/ปรัชญา การศึกษาแก่กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ELOS ของหลักสูตร และการใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน(AUN QA 4.1)	แนวคิด ความเชื่อที่ผู้สอน หลักสูตรนำมาใช้ในการขับเคลื่อนการ เรียนการสอน
	4.2 การออกแบบวิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับ ELOS (AUN QA 4.2 - 4.3)	Mappingวิธีสอน วิธีเรียนรู้กับ ELOS
	4.3 วิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนอง การเรียนรู้ตลอดชีวิต	-LLL skill ของหลักสูตร -ระบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริม LLL skill ของนิสิต

เกณฑ์ AUN QA	เกณฑ์ย่อย	วิเคราะห์เกณฑ์
5.การประเมินผู้เรียน(student assessment)	5.1การสอดคล้องความเหมาะสม ระหว่างวิธีการวัดและประเมินทางการศึกษากับ ELOS (AUN QA 5.1) <ul style="list-style-type: none"> - ความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - ความสอดคล้องเหมาะสมกับรายวิชา 	<ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาแบบBackward design คือ 1.วิธีประเมินแรกเข้า 2.ประเมินระหว่างเรียน 3.ประเมินสำเร็จการศึกษา - Mapping ระหว่างวิธีการวัดและประเมินกับ ELOS
	5.2 ความหลากหลายของวิธีการวัดประเมินผู้เรียน รายละเอียดการประเมินกำหนดชัดเจนและ สื่อสารสู่ผู้เรียน(AUN QA 5.2)	มคอ 3 การทวนสอบ
	5.3 วิธีการประเมินสะท้อนความถูกต้อง น่าเชื่อถือ(มีมาตรฐานในการวัดและประเมิน)เป็นธรรม (AUN QA 5.3)	- เกณฑ์การให้คะแนนชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร มีเกณฑ์เชิงคุณภาพ(rubric) ประเมินวิธีการวัดและประเมิน พิจารณาความเที่ยงตรง
	5.4 ข้อมูลย้อนกลับจากผู้สอน ทันเวลา เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนรู้ผู้เรียน (AUN QA 5.4)	- ร่องรอยจากปฏิบัติการ ให้ข้อมูลย้อนกลับโดยผู้สอน
	5.5 ระบบอุทธรณ์ร้องทุกข์ผลการให้คะแนน(AUN QA 5.5)	<ul style="list-style-type: none"> -นิสิตสามารถเข้าถึงได้ รับทราบ ตรงตามที่คณะวางระบบไว้ - ความพึงพอใจนิสิตต่อการประเมินและ ข้อร้องเรียน
6. คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ – อาจารย์ผู้สอน (Academic Staff Quality)	6.1 การวางแผนพัฒนาบุคลากรสายวิชาการ(อาจารย์) (AUN QA 6.1)	แผนระยะสั้น และระยะยาว ตามพันธกิจ สอน วิจัย บริการวิชาการ
	6.2 ภาระงานบุคลากรสายวิชาการ ความเพียงพอของบุคลากรสายวิชาการ (AUN QA 6.2)	FTES / WORKLOAD ตามพันธกิจ มีการกำกับติดตามเพื่อปรับปรุงและแก้ปัญหา

เกณฑ์ AUN QA	เกณฑ์ย่อย	วิเคราะห์เกณฑ์
	6.3การรับสมัคร ระบบการคัดเลือกอาจารย์ การเลิกจ้าง การยกย่อง การเลื่อนตำแหน่ง (AUN QA 6.3)	มี Merit System การสื่อสารให้อาจารย์ทราบ ด้านคุณสมบัติผู้สอน เป็นข้อมูล ย้อนกลับ ประชาสัมพันธ์หลักสูตรไปยังผู้ใช้บัณฑิต
	6.4 การกำหนดสมรรถนะบุคลากรสายวิชาการ และ การประเมินสมรรถนะอย่างชัดเจน	การนำผลประเมินไปใช้ในองค์กร
	6.5 การวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรมพัฒนา บุคลากรสายวิชาการ (AUN QA 6.5)	กระบวนการการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นกับกิจกรรม ฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรสายวิชาการ
	6.6 ระบบประเมินผลการทำงาน การให้รางวัล และ การพัฒนาบุคลากรสายวิชาการเพื่อสนับสนุนการเรียน การสอน วิจัย บริการวิชาการ (AUN QA 6.6)	
	6.7 กิจกรรมวิจัยของอาจารย์(AUN QA 6.7)	
7. คุณภาพบุคลากรสาย สนับสนุน- เจ้าหน้าที่ (Support Staff Quality)	7.1 การวางแผนพัฒนาบุคลากร สายสนับสนุน (AUN QA 7.1)	- การปฏิบัติงาน บุคลากรสายสนับสนุน เพื่อสนับสนุนความ ต้องการของผู้เรียน และตามพันธกิจ การเรียนการสอน วิจัย บริการวิชาการ
	7.2 การรับสมัคร เกณฑ์การคัดเลือก การเลิกจ้าง การยกย่องเชิดชู การเลื่อนตำแหน่ง (AUN QA 7.2)	
	7.3 การกำหนดสมรรถนะบุคลากรสายสนับสนุน และ การประเมินสมรรถนะอย่างชัดเจน (AUN QA 7.3)	
	7.4 การวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรมพัฒนา	

เกณฑ์ AUN QA	เกณฑ์ย่อย	วิเคราะห์เกณฑ์
	บุคลากรสายสนับสนุนและการประเมินและการพัฒนา (AUN QA 6.5)	
	7.การให้รางวัล ส่งเสริมเชิดชู และ กาประเมิน บุคลากรสายสนับสนุน (AUN QA 7.4 – 7.5)	
8. คุณภาพผู้เรียนและการสนับสนุน (Student Quality and Support)	8.1ความเหมาะสมของนโยบาย การรับนิสิต การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ และการปรับปรุงให้ทันสมัย (AUN QA 8.1)	กระบวนการรับ ผลการรับ
	8.2 วิธีการ เกณฑ์และกระบวนการคัดเลือกและการประเมินนิสิต(AUN QA 8.2)	
	8.3 ระบบ การกำกับ ติดตาม เพื่อสนับสนุน ความก้าวหน้าของผู้เรียน (AUN QA 8.3)	
	8.4 ระบบให้คำปรึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ สนับสนุนELOSและสมรรถนะนิสิต	
	8.5 สภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ (AUN QA 8.5)	ทางกายภาพ ทางสังคม
9. สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (Facilities and Infrastructure)	9.1 ความเพียงพอ เหมาะสม พร้อมใช้งานของสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการศึกษานับสนุนการเรียน การสอน และวิจัย (AUN QA 9.1)	
	9.2 ห้องสมุด และทรัพยากรสื่ออำนวยความสะดวก/อุปกรณ์	

เกณฑ์ AUN QA	เกณฑ์ย่อย	วิเคราะห์เกณฑ์
	ที่ใช้สนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัย(AUN QA 9.2)	
	9.3 ห้องปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้สนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัย(AUN QA 9.3)	
	9.4 ความสะดวกด้านสารสนเทศ (IT) e-learning โครงสร้างพื้นฐานที่ใช้สนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัย(AUN QA 9.4)	
	9.5 มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพความปลอดภัย คนกลุ่มพิเศษ(AUN QA 9.5)	
10. การเสริมสร้างคุณภาพ (Quality Enhancement)	10.1 กระบวนการออกแบบและการพัฒนาของ หลักสูตรพัฒนาจากความต้องการและข้อมูลป้อนกลับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (AUN QA 10.1)	
	10.2 การประเมินทบทวนกระบวนการออกแบบและการพัฒนาของหลักสูตร(AUN QA 10.2)	
	10.3 การประเมินทบทวนกระบวนการประเมินและความสอดคล้องกับ ELO และนำผลมาปรับปรุงต่อเนื่อง (AUN QA 10.3)	
	10.4 การนำงานวิจัยมาใช้จัดการเรียนการสอน กระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนในหลักสูตร(AUN QA 10.4)	

เกณฑ์ AUN QA	เกณฑ์ย่อย	วิเคราะห์เกณฑ์
	10.5 การประเมินคุณภาพของสิ่งสนับสนุนและ การบริการ(AUNQA 10.5)	
	10.6 การประเมินและประสิทธิภาพ ระบบกลไก ข้อมูลย้อนกลับของหลักสูตร(AUNQA 10.6)	
11. ผลผลิต (Output)	11.1 อัตราการสำเร็จการศึกษาและการลาออก กลางคันของนิสิตในหลักสูตร(AUNQA 11.1)	ควรกำหนดเป้าหมาย 3-5 ปี หรือคู่เทียบ
	11.2 ระยะเวลาของการศึกษาในหลักสูตร (AUNQA 11.2)	
	11.3 การติดตามภาวะการดำเนินงานทำของผู้สำเร็จ การศึกษา (AUNQA 11.3)	
	11.4 คุณภาพของกระบวนการทำวิจัยของบัณฑิต (AUNQA 11.4)	สอดคล้องกับ ELO
	11.5 ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ หลักสูตร (AUNQA 11.5)	